

Reformer vagy lázadó?

Bethlen Miklós és kora

• **Humaniórák** •

Reformer vagy lázadó?

Bethlen Miklós és kora

Szerkesztette:

HORN ILDIKÓ • LACZHÁZI GYULA

L'Harmattan
2020

A kutatást az NKFIH 108744 sz. projekt adást a Felsőoktatási Intézményi Kiválósági Program támogatta.

Szöveggondozás: Székely Júlia

© Szerzők, Szerkesztők, 2020

© L'Harmattan Kiadó, 2020

ISBN 978-963-414-376-6

ISSN 2732-1959

A kiadásért felel a L'Harmattan Kiadó igazgatója.

A kötet megrendelhető, illetve kedvezménnyel megvásárolható:

L'Harmattan Könyvesbolt

1053 Budapest, Kossuth L. u. 14–16.

Tel.: +36-1-267-5979

webshop.harmattan.hu

www.harmattan.hu

TARTALOM

Előszó	7
--------------	---

BETHLEN MIKLÓS ÉS AZ ERDÉLYI POLITIKA

Jankovics József – Szörényi László: Bethlen Miklós politikai pályafutása a reformpolitikustól a nyílt lázadóig	11
Gebei Sándor: Bethlen Miklós az Erdélyi Fejedelemség jövőjéről, 1704.	63
G. Etényi Nóra: Hírnév és diplomácia – Bethlen Miklós erdélyi kancellár a korabeli nyomtatott újságokban	73
Szirtes Zsófia: Bethlen Miklós és az erdélyi politika a karlócai béke utáni években – Rabutin jelentéseinek tükrében	95
Balogh Zsuzsánna: A macska, a majom és a gesztenye – Bethlen Miklós szerepe „Bánffy Dienes tragoediájában”	111
Mihalik Béla Vilmos: Az erdélyi katolikus újjászerveződés ügye az 1690-es évek elején	125
T. Orgona Angelika: „Illendő böcsülettel” – A fejedelmi tanács reprezentációjáról	139

ÉNFORMÁLÁS ÉS SORSÉRTELMEZÉS AZ ÖNÉLETÍRÁSBAN

Laczházi Gyula: A szenvedélyek szerepe Bethlen Miklós <i>Önéletírásának</i> sorsértelmezésében	165
Orlovsky Géza: Szerzői és befogadói eljárások Bethlen Miklós <i>Önéletírásában</i>	181
S. Sárdi Margit: Történetformálás Bethlen Miklós <i>Önéletírásában</i>	189
Balogh Piroska: Térpoétika és testírás Bethlen Miklós <i>Önéletírásában</i>	199
T. Orgona Angelika: „Csalárd mesterség” – Kornis Gáspár <i>Politiája</i> és Bethlen Miklós <i>Önéletírása</i>	215

SZELLEMI ÉS ANYAGI KULTÚRA BETHLEN MIKLÓS ÉLETMŰVÉBEN

Balázs Mihály: Bethlen Miklós és Jacobus Palaeologus	231
Nagy Levente: A puritán, a karteziánus és a coccejánus Bethlen Miklós	241
Simon József: A semmi problémája Bethlennél a németalföldi tanulmányok tükrében (1662–1663) – De Raey- és Gassendi-dilemmák	257

Kiss Farkas Gábor: Bethlen Miklós Apáczai Csere János iskolájában	275
Szentpéteri Márton: Salamon király Betlenszentmiklóson – Bethlen Miklós és az anyagi kultúra (Vázlat)	289

BETHLEN MIKLÓS KAPCSOLATRENDSZERE ÉS KÖRNYEZETE

Rüsz-Fogarasi Enikő: Kolozsvár és Bethlen Miklós	305
Balogh Judit: Bethlen Miklós kapcsolatrendszere a székely elitben	315
Vida Bence: Bécs vonzásában – Bethlen Miklós kapcsolatrendszerének változásai 1685 és 1704 között.	349
Nagy Kornél: „Az császár capellájával misét mondó, bitang örmény püspök” – Gróf Bethlen Miklós kancellár és az erdélyi örmények	365
Sánta Ákos: Fejedelmi halali.	375
Rövidítésjegyzék	395
Névmutató	

